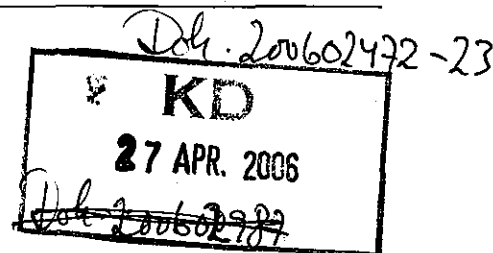

Vår dato 2006-04-21 Vår referanse 2006/000987
Deres dato -- Deres referanse --

Saksbehandler
Marit Mjøs, tlf. 55923415

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Læreplanverket for Kunnskapsløftet - utkast til prinsipper for opplæringen

Vi viser til høringsbrev datert 07.03.06 med invitasjon til å kommentere forslaget til en ny Del II i Læreplanverket, der den allerede vedtatte Læringsplakaten vil inngå.

Eikelund kompetansesenter er som del av Statped naturlig nok primært opptatt av tilbudet til de elevene som skolen strever mest med å ivareta både faglig og sosialt, og følgelig skolens evne til å ivareta disse. I hvilken grad skolen makter å gi den mest sårbare delen av elevmassen en likeverdig opplæring, kan samtidig betraktes som et barometer på opplæringens generelle kvalitet. Vi ser det slik at Læringsplakaten er for snever i sine føringer for hva skolen må arbeide med for å oppnå god kvalitet i en skole for alle, og hilser derfor et tillegg i form av "Prinsipper for opplæringen" velkommen.

Når "Broen" ikke lenger skal være en del av det norske læreplanverket, er begreper som *inkludering*, og *inkluderende opplæring* falt bort, og betydningen av fellesskapet i skolen synes nedtonet til fordel for en mer ensidig fokusering på enkeltindividet. Vi ser det derfor som svært positivt at man i det foreliggende forslaget benytter begrepene *inkluderende fellesskap* og *inkluderende læringsmiljø*, og på ulike måter understreker betydningen av *mangfold*, *tilhørighet*, *samhandling*, *sosialt fellesskap* og *læringsfellesskap*. Etter vår mening er dette sentrale prinsipper i en skole for alle. De syv punktene som organiserer dokumentet mener vi representerer gode, tjenlige og dekkende hovedområder for kvalitet i skolen. Vi har imidlertid noen konkrete forslag til utdypinger og tilføyelser.

Forslag 1:

Det styrker etter vår mening sammenhengen mellom lov og læreplan at spesialundervisning nevnes særskilt under punktet "Tilpasset opplæring og likeverdige muligheter", og det understreker behovet for en særskilt tilpasning for en del av skolens elever. Samtidig mener vi dette burde gjenspeiles i det påfølgende punktet om "Læreres og instruktørers kompetanse og rolle". Vi mener dette er et viktig punkt, og har ingen innvendinger mot det foreslåtte innholdet. Men blant de sidene ved læreres kompetanse og kvalifikasjoner som er nevnt, savner vi et punkt som sier noe om kunnskap om elevers læring og utvikling, herunder også kunnskap om ulike former for sviktende læring og særskilte læreforutsetninger. Etter vår mening er dette den sentrale forutsetningen for å kunne møte den enkelte elev med tilpasset opplæring. Vi foreslår derfor følgende tilføyelse i første setning i siste avsnitt under dette punktet: ..., *herunder kartlegging av læreforutsetninger, planlegging og vurdering av opplæringen for elever som har behov for en mer omfattende tilpasning*. En slik tilføyelse vil klargjøre skolens plikt til i størst mulig grad å ha kompetanse til å ivareta hele elevmangfoldet, og det vil samtidig bidra til en sterkere koordinering mellom ordinær undervisning og spesialundervisning.

Postadresse
Eikelund kompetansesenter
P.b. 6039 Bergen Postterminal
5892 BERGEN

Besøksadresse
Sandbrekkevegen 27, Paradis
5231 Paradis

Organisasjonsnummer
871561362

Telefon
55923400
Teksttelefon
ring 149
Telefaks
55911239

E-postadresse
eikelund@statped.no

Hjemmeside
www.statped.no/eikelund

Forslag 2:

Skolens ansvar for samarbeid utover egen institusjon er omtalt under to punkter; "Samarbeid med hjemmet" og "Samarbeid med lokalsamfunnet". Dette er gode og nødvendige punkter, men også her savner vi en presisering av skolens særlige ansvar for samarbeid når det gjelder elever med særskilte behov. Mange barn og unge er avhengig av tjenester fra en rekke aktører. Ulike instansers ansvar for samordning og samarbeid med tanke på koordinerte tjenester er understreket i flere sammenhenger. Men ettersom skolen er en arena som møter absolutt alle barn og unge, mener vi det bør nedfelles i prinsippene for opplæringen et særlig ansvar for skolen til å bidra til og delta i samarbeid med andre instanser i de saker dette er aktuelt. Dette kan i tillegg til PP-tjenesten gjelde andre lokale instanser (som helse- og sosialetat, barnevern, kulturetat, aetat, trygdeetat) og ulike spesialistinstanser (som kompetansesenter, psykiatri, habilitering, hjelpemiddelsentral). For noen elever vil ønsket effekt av et opplæringstilbud være avhengig av at dette er koordinert med andre støtte- og utviklingstiltak, og samarbeid eller samordning vil derfor også være et middel for læring og utvikling i tråd med skolens mål. Vi foreslår derfor et tillegg, som kanskje kan passe inn etter første setning i andre avsnitt under "Samarbeid med lokalsamfunnet": ***Noen elever har behov for særskilt støtte og tilrettelegging også på andre arenaer, og skolen plikter i slike saker sammen med PP-tjenesten å samarbeide med andre instanser om et helhetlig og koordinert tilbud for den enkelte, f.eks. i forbindelse med individuell plan.***

Forslag 3:

I tråd med det foregående foreslår vi at man understreker betydningen av sammenheng mellom trinnene i opplæringsløpet ved følgende tilføyelse helt til slutt i det foreliggende forslaget: ***Skoleeier har plikt til å legge til rette for gode overgangsrutiner mellom trinnene, og sørge for at overgangen for den enkelte elev blir planlagt til rett tid og på en god måte når det er behov for særskilt tilrettelegging.***

Forslag 4:

Helt til slutt tillater vi oss å komme med et ønske om at Læreplanverkets del II også rommer en form for begrepsavklaring i forhold til de sentrale begrepene *likeverdig opplæring, inkludering, tilpasset opplæring og spesialundervisning*. Dette bunner i en erkjennelse av at begrepene både er uklare og tildels motsetningsfylte, og at det eksisterer ulike forståelser som resulterer i svært varierende praksis. Vi møter f.eks. oppfatninger av inkludering som synes avgrenset til organisering av undervisningen, og vi møter praksis som tyder på at man setter likhetstegn mellom tilpasset opplæring og spesialundervisning. Program for likeverdig opplæring i Utdanningsdirektoratet har sammen med direktoratets Råd for inkluderende opplæring arbeidet med en slik begrepsavklaring. Vi mener derfor at Kunnskapsdepartementet kan benytte seg av dette, og legge inn et nytt punkt i "Prinsipper for opplæringen" som tar sikte på en ***avklaring av sentrale begreper.***

Med hilsen

Annelise Olsen
senterleder

Marit Mjøs
avdelingsleder